

Financial Literacy Guide

বিত্তীয় সাক্ষরতা দিগদর্শন

ভাৰতীয় বিজাৰ্ত বেঞ্চ

গ্রাম্য পৰিকল্পনা আৰু ঋণ বিভাগ
কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যালয়, মোম্বাই, জানুৱাৰী, ২০১৩

বিত্তীয় সাক্ষৰতা শিৰিৰ প্ৰশিক্ষকৰ দিগদৰ্শন

(ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেঙ্কৰ চাৰ্কুলাৰ আৰ পি চি ডি. এফ এল চি নং ১২৪৫২/১২.০১.০১৮/২০১১-১২, ৬ জুন ২০১২ তাৰিখ মৰ্মে প্ৰচাৰিত)

ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেঙ্কৰ কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যালয়ৰ গ্ৰাম্য পৰিকল্পনা আৰু ঋণ বিভাগৰ দ্বাৰা এই পুস্তিকাৰ সূচী প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। বিত্তীয় সাক্ষৰতা কেন্দ্ৰ আৰু বেঙ্কৰ গ্ৰাম্য শাখাৰ দ্বাৰা মাহেকীয়া অন্তৰত অনুষ্ঠিত কৰা, বিত্তীয় সাক্ষৰতা শিৰিৰত বিতৰণৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা এই দিগদৰ্শন পুস্তক ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেঙ্কৰ ৱেবছাইট www.rbi.org.inত পাব।

লিখক—সুচমা ভিজ আৰু গীতা নায়াৰ
ব্যখ্যামূলক চিত্ৰ—আৰ এন বাহাট

প্ৰথম প্ৰকাশ — জানুৱাৰী, ২০১৩

অসমীয়া অনুবাদ — ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেঙ্ক

প্ৰকাশক : ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেঙ্ক
গ্ৰাম্য পৰিকল্পনা আৰু ঋণ বিভাগ
১০ম মহলা, কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যালয় ভৱন
শ্বহীদ ভগত সিং মাৰ্গ
ফৰ্ট, মোম্বাই, ৪০০০০১

গ্ৰন্থস্বত্ব : উৎসৰ স্বীকৃতি সাপেক্ষে পুনৰ্মুদ্ৰণ কৰিব পাৰিব।

প্ৰাপ্তি স্বীকাৰ :

বিভিন্ন উৎসৰ লগতে Accion India, Indian School of Microfinance for Women (ISMW), Parinam Foundation আৰু Sanchayan Society আদিৰ পৰা লাভ কৰা তথ্যৰ প্ৰাপ্তি স্বীকাৰ কৰা হ'ল।

আগ কথা

বিত্তীয় সাক্ষৰতাই জনসাধাৰণৰ মাজত, বেঙ্কৰ বিত্তীয় উৎপাদন আৰু সেৱাৰ বিষয়ে জ্ঞাত কৰে, ফলত বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিৰ গতি বৃদ্ধি হয় আৰু বিত্তীয় উৎপাদন আৰু সেৱাৰ চাহিদা সৃষ্টি কৰে। সমাজৰ সকলো স্তৰতে বিত্তীয় সাক্ষৰতাৰ প্ৰয়োজন। যদিও, সমাজৰ এটা বিশালস্তৰৰ লোক বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিৰ বাহিৰত আছে তথাপি যিসকল অসুৰক্ষিত লোকে ব্যক্তিগত বিত্তীয় জ্ঞানৰ অভাৱত অধোগামী বিত্তীয় হেঁচাত পৰিছে, প্ৰাথমিকভাৱে সেইসকলৰ বাবেহে বিত্তীয় সাক্ষৰতাৰ বিশেষ প্ৰয়োজন। বিত্তীয় সম্প্ৰসাৰণ শিৰিৰত ভিতৰৰ গাঁৱলৈ গৈ মই অনুভৱ কৰিছো যে, বিত্তীয় সাক্ষৰতা আঁচনিৰ কাৰ্যকৰিতাৰ প্ৰাথমিক প্ৰত্যাহ্বান হৈছে প্ৰামানিকৃত বিষয়সূচীৰ অভাৱ। বিভিন্ন উৎসৰ পৰা লাভ কৰা তথ্যৰ লগত সংগতি ৰাখি হৈ পথ প্ৰদৰ্শন পুথি তৈয়াৰ কৰা হৈছে যাতে আমি মই নিশ্চিত যে, সাধাৰণ মানুহৰ মাজত ই বেঙ্কৰ সেৱাৰ চাহিদা যথেষ্ট বৃদ্ধি কৰিব। মাহেকীয়া বিত্তীয় সাক্ষৰতা শিৰিৰত অগ্ৰণী জিলা পৰিচালক আৰু গ্ৰাম্য শাখাৰ পৰিচালকৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে এই পথ প্ৰদৰ্শন পুথি তৈয়াৰ কৰা হৈছে। চহৰৰ বিত্তীয় বহিৰ্ভূত জনসাধাৰণক শিক্ষিত কৰিবলৈও এই পুথি ফলপ্ৰসূ হ'ব। বিত্তীয় সাক্ষৰতা অনুষ্ঠান পৰিচালনা কৰিবলৈ বেঙ্কৰ কাৰ্যকৰী ব্যৱস্থা দ্ৰুত কৰাৰ লগতে গ্ৰাহকৰ বহনযোগ্য তথা সুলভ উপকৰণৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। আমাৰ বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি আঁচনিৰ আৰ্হি, বহুকাল চলাকৈ মানদণ্ড বজাই ৰাখি, ব্যৱসায়ৰ সুবিধা বৰ্তি থকাকৈ উন্নত কৰাৰ এয়া উপযুক্ত সময়। এনে কৰিলে বেঙ্কসমূহৰ ব্যৱসায়ৰ সুবিধাও বাঢ়িব আৰু দৰিদ্ৰতাৰ পৰা উত্তৰণ হৈ বিত্তীয় সৱলীকৰণৰ সৃষ্টি হ'ব।

(কে চি চক্ৰবৰ্তী)

ডেপুটি গৱৰ্ণৰ

সূচীপত্ৰ

ক্রমিক নং	সূচী	পৃষ্ঠা
১।	প্ৰশিক্ষকৰ বাবে পথ প্ৰদৰ্শন টোকা	i - ii
২।	বিত্তীয় সাক্ষৰতা শিৰিৰ	iii - v
৩।	আপোনাৰ বিত্ত পৰিচালনা	১-৬
৪।	সঞ্চয়	৭-৯
৫।	বেঙ্কত সঞ্চয়	১০-১৬
৬।	ঋণ	১৭-১৮
৭।	বেঙ্ক ঋণ	১৯-২২

Financial Literacy – Guidance note for Trainers

বিত্তীয় সাক্ষৰতা প্ৰশিক্ষকৰ পথ প্ৰদৰ্শন টোকা

- ১। সাক্ষৰতা আৰু সহজ প্ৰৱেশৰ জৰিয়তে বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি কৰাই বিত্তীয় সাক্ষৰতা শিবিৰৰ উদ্দেশ্য। বিত্তীয় পৰিকল্পনা, সঞ্চয় অভ্যাস, বিত্তীয় উৎপাদনৰ সম্যক জ্ঞান আৰু প্ৰকৃত্যৰ্থত বিত্তীয় সেৱা লাভৰ জ্ঞান সৰ্বসাধাৰণক জ্ঞাত কৰা ইয়াৰ লক্ষ্য। জীৱনৰ অত্যাৱশ্যকীয় সামগ্ৰী লাভৰ পৰিকল্পনা আৰু ঋণ নোলোৱাকৈ অনাকাঙ্ক্ষিত জৰুৰীকালীন অৱস্থাৰ জোৰা মাৰিবলৈ বিত্তীয় সাক্ষৰতা তেখেতসকলৰ সহায় হ'ব লাগে। ঋণৰ বোজা নোলোৱাকৈ বিত্তীয় পৰিচালনা কৰিবলৈ সক্ষম কৰিব লাগে। সৰ্বসাধাৰণে সাক্ষৰতা শিবিৰত লাভ কৰা শিক্ষাৰ সহায়ত বিত্তীয় ব্যৱস্থাৰ ওপৰত যাতে দখল ৰাখিব পাৰে তাৰ ওপৰত নজৰ ৰাখি বিত্তীয় সাক্ষৰতাৰ সমল ক্ষণেকতে বুজিব পৰা বিধৰ হ'ব লাগে যাতে তেখেতসকল বিত্তীয় সেৱাত সহজে প্ৰৱেশ কৰিব পাৰে। বেংকিং সেৱাৰ সহায়ত যাতে আৰ্থিক উত্তৰণ আৰু নিৰাপত্তাৰ সহায়ক হয় সেইটোও এই শিবিৰৰ ফল হ'ব লাগে।
- ২। বিত্তীয় সেৱাৰ প্ৰতিষ্ঠান হিচাবে বেংক সমূহে বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি আৰু বিত্তীয় সাক্ষৰতা প্ৰসাৰৰ সুবিধা গ্ৰহণ কৰি ন-ন ব্যৱসায়ৰ সুযোগ ল'ব পাৰে। বেংকসমূহে বিত্তীয় সাক্ষৰতাক ভবিষ্যতৰ বিনিয়োগ হিচাবে গ্ৰহণ কৰি, ক্ষুদ্ৰ গ্ৰাহকৰ যোঁত বন্ধনৰ জৰিয়তে পিৰামিডৰ ভূমিৰ পৰা ব্যৱসায়ৰ সুযোগ গ্ৰহণ কৰিব লাগে। একাউণ্ট সমূহ চলমান কৰি ৰাখিবলৈ গ্ৰাহকক ক্ষুদ্ৰ অভাৱড্ৰাফ্টৰ সুবিধা, চলমান পুনঃপৌনিক জমা, কিমাণ ক্ৰেডিট কাৰ্ড, ধন সৰবৰাহৰ সুবিধা আদি স্পষ্টীকৃত বেংকিং সেৱা আগবঢ়াব লাগে। এই একাউণ্টবোৰত নিয়মীয়া লেনদেনৰ বাবে উৎসাহিত কৰিব লাগে যাতে একাউণ্টসমূহ পৰিচালনাৰ বাবে হোৱা বেংকৰ খৰচ প্ৰশমিত হোৱাৰ পাছত ই বেংকৰ লাভজনক ব্যৱসায়ত পৰিণত হয়। কেৱল গ্ৰাহকৰ সুবিধাৰ বাবেই নহয়, সুদ লাভৰ জৰিয়তে বেংকৰ বানিজ্যিক আয়ৰ প্ৰতিও লক্ষ্য ৰাখি আঁচনিসমূহৰ বিপৰীতে, পৰ্যাপ্ত পৰিমাণৰ ঋণৰ যোগান ধৰাটোও গুৰুত্বপূৰ্ণ। প্ৰতিদ্বন্দ্বিতামূলক বেংকিং ব্যৱসায়ত বেংকে ঋণৰ যোগান ধৰিবই লাগিব কিন্তু সেই ঋণ বিনা ৰাজসাহাৰ্যৰ সৈতে দিব লাগিব আৰু যথেষ্ট-মধ্যে দিব নালাগিব।
- ৩। বেংকৰ সুবিধাসমূহৰ বিষয়ে শিক্ষা-সচেতনতাৰ সৃষ্টি কৰিব লাগে আৰু একাউণ্ট খোলাৰ প্ৰথম প্ৰদক্ষিপ হিচাবে গ্ৰাহকৰ পদূলিমুখতে ইয়াৰ সহজ ব্যৱস্থা ল'ব লাগে। ধন পৰিচালনা, সঞ্চয়ৰ গুৰুত্ব, বেংকত সঞ্চয়ৰ সুবিধা, ঋণৰ লাভৰ ওপৰত জনতাক অধিক সচেতন কৰাই বিত্তীয় সাক্ষৰতা-পদ প্ৰদৰ্শনৰ মূল উদ্দেশ্য।
বিবেচনা কৰিব পাৰে। মাহেকীয়া বিত্তীয় সাক্ষৰতা শিবিৰত, বিত্তীয় বহিৰ্ভূত ৰাইজৰ বাবে এই পথ প্ৰদৰ্শন পুস্তকৰ বিষয়বস্তু উপস্থাপন কৰিব পাৰিব।

বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি আৰু বিত্তীয় সাক্ষৰতাৰ লগত জৰিত প্ৰশিক্ষকসকলে এই পথ-প্ৰদৰ্শন পুথিত সকলো হিচাব-নিকাচ সহজতে পাব। মাহেকীয়া বিত্তীয় সাক্ষৰতা শিৰিষত যোগদান কৰা বিত্তীয় বহিৰ্ভূত ব্যক্তিৰ বাবে এই পুস্তক অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। বেঙ্কৰ পৰিসীমাৰ বাহিৰত থকা জনতাক বেঙ্ক সেৱাৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰি শিৰিষতেই একাউণ্ট খোলাৰ ব্যৱস্থা আৰু একাউণ্টৰ ব্যৱহাৰৰ বিষয়ে সম্যক জ্ঞান দিব লাগে। একাউণ্ট খোলাৰ পাচতো, ইয়াৰ সঠিক ব্যৱহাৰ হৈছেনে নাই সেয়া সুক্ষ্ম নিৰীক্ষণৰ যোগেদি ব্যৱস্থা ল'ব লাগে। সকলো সুবিধা / অসুবিধা বিচাৰ কৰাটোও ইয়াৰ লক্ষ্যৰ ভিতৰত থাকিব লাগে।

তদুপৰি, বিত্তীয় সাক্ষৰতা শিৰিষত স্থানীয় চৰকাৰী বিষয়া, গাঁৱৰ বিশিষ্ট ব্যক্তিক জড়িত কৰি লোৱাটো অতি দৰকাৰী। বিত্তীয় সাক্ষৰতাৰ ক্ষেত্ৰত পাবদৰ্শী আৰু সুনাম থকা বেচৰকাৰী প্ৰতিষ্ঠানৰো (এন জি অ') জড়িত কৰাৰ বাবে বেঙ্কে

Conduct of Financial Literacy Camps– Operational Guidelines

বিত্তীয় সাক্ষৰতা শিৱিৰ আয়োজন- ব্যৱহাৰোপযোগী পথ প্ৰদৰ্শন

বাহিৰত অনুষ্ঠিত কৰিব বিচৰা বিত্তীয় সাক্ষৰতা শিৱিৰৰ বাবে বিত্তীয় সাক্ষৰতা কেন্দ্ৰ আৰু বেঙ্কৰ গ্ৰাম্য শাখাসমূহে স্থান নিৰ্দ্ধাৰণৰ বাবে এখন বাৰ্ষিক কেলেণ্ডাৰ তৈয়াৰ কৰিব লাগে। প্ৰত্যেক স্থানত তিনিমাহৰ ভিতৰত তিনিটা মঞ্চত কমেও দুঘণ্টাকৈ তিনিটা বৈঠক অনুষ্ঠিত কৰাৰ দৰকাৰ। শিৱিৰৰ বাবে পূৰ্বতেই স্থান বা গৃহ চিনাক্ত কৰিব লাগে। নিৰ্দিষ্ট স্থানৰ প্ৰয়োজন সাপেক্ষ আৰু ব্যৱহাৰোপযোগী হিচাবে বেঙ্ক কাৰ্যসূচী তৈয়াৰ কৰিব পাৰিব। বেঙ্কৰ আওতালৈ যাতে সৰ্বাধিক অংশ গ্ৰহণকাৰী অন্তৰ্ভুক্তি কৰিব পাৰি সেইটো সকলো পৰিস্থিতিতে গুৰুত্বপূৰ্ণ।

১ম বৈঠক :

- * বিত্তীয় ধাৰণাৰ ওপৰত সজাগতা সৃষ্টি, ব্যক্তিগত আৰু ৰাজহুৱা ধনৰ পৰিচালনাৰ ওপৰত ১ম বৈঠকত বিশেষকৈ গুৰুত্ব দিব লাগে। এই ক্ষেত্ৰত গঁঞা ৰাইজৰ এটা দলৰ মাজত শিৱিৰ অনুষ্ঠিত কৰিব লাগে। গঁঞা ৰাইজৰ সৰ্বাধিক উপস্থিতিৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি শিৱিৰ অনুষ্ঠিত কৰাৰ খবৰ আগতীয়াকৈ প্ৰচাৰৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।
- * গাঁৱৰ বিশিষ্ট ব্যক্তি, গাওঁ পঞ্চায়ত, শিক্ষক আৰু গাওঁবাসীৰ সৈতে সু-সম্বন্ধ থকা ব্যক্তিক শিৱিৰ অনুষ্ঠিত কৰাৰ পূৰ্বতেই যোগাযোগ কৰি শিৱিৰৰ লগত জড়িত কৰাব লাগে। শিৱিৰৰ বাবে নিৰ্দ্ধাৰিত স্থানত যাৱতীয় সকলো ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। অংশ গ্ৰহণকাৰী উপস্থিত হোৱাৰ আগতেই সকলো ধৰণৰ তালিকা নিৰ্দ্ধাৰিত স্থানত লগাব লাগে।
- * অংশ গ্ৰহণকাৰীৰ নাম, বয়স, বৃত্তি আদিৰ সবিশেষ তথ্য সম্বলিত এখন তালিকা তৈয়াৰ কৰিব লাগে।
- * শিৱিৰত আলোচ্য বিষয়সমূহ : বিত্তীয় পৰিকল্পনা, আয়-ব্যয়ৰ পৰিকল্পনা, সঞ্চয়, বিত্তীয় দিনলিপি তৈয়াৰ, বেঙ্কত সঞ্চয়ৰ উপযোগিতা, বিত্তীয় প্ৰতিনিধিৰ ধাৰণা, আনুষ্ঠানিক আৰু অনানুষ্ঠানিক ঋণৰ প্ৰভেদ, ঋণৰ কাৰণ আৰু খৰচ, ঋণৰ প্ৰকাৰ ইত্যাদি।
- * প্ৰতিজন অংশ গ্ৰহণকাৰীক বিত্তীয় দিনলিপিৰ যোগান ধৰিব লাগে। বিত্তীয় দিনলিপিৰ ব্যৱহাৰ, জমা-খৰচৰ পৰিকল্পনা আৰু হিচাব-নিকাচৰ বিষয়ে সবিশেষ বুজাব। এই দিনলিপিৰ উপযোগিতাৰ জ্ঞান দিয়াৰ লগতে, এমাহৰ বাবে ঘৰত জমা-খৰচৰ হিচাব নিকাচ কৰিবলৈ দিব আৰু পৰৱৰ্তী বৈঠকত আহোতে দিনলিপিখন লগত আনিবলৈ ক'ব।

- * প্রথম বৈঠকৰ অন্তত দ্বিতীয় বৈঠকৰ তাৰিখ জনোৱাৰ লগতে সেই বৈঠকত যে ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিৰ লগত পৰিচয় কৰায় দিব সেয়াও জনাব। ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিৰ যোগেদি বেঙ্ক একাউণ্ট খোলাৰ ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে অংশ গ্ৰহণকাৰীক জনাব। একাউণ্ট খোলাৰ বাবে যাৱতীয় নথি-পত্ৰৰ বিষয়ে জনাব আৰু ২য় বৈঠকত অংশ গ্ৰহণকাৰীৰ নিশ্চিত উপস্থিতিৰ গুৰুত্ব জনাব।
- * সকলো তালিকা গাওঁ পঞ্চায়তৰ কাৰ্যালয়, বিদ্যালয় আদিত স্থায়ীভাৱে পঢ়িব পৰাকৈ লগাই ৰাখিব।

২য় বৈঠক : (১ম বৈঠকৰ পোন্ধৰ দিনৰ পিচত)

- * হাজিৰা ল'ব। যদি কোনো অংশ গ্ৰহণকাৰী অনুপস্থিত থাকে তাৰ কাৰণ বিচাৰিব। গাঁৱৰ ৰাইজৰ লগত ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিৰ লগত পৰিচয় কৰাই দিব। বেঙ্ক আৰু ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিৰ সন্মুখ, ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিৰ যোগেদি বেঙ্কৰ কাম কৰাৰ উপযোগিতাৰ বিস্তৃত বিৱৰণ দিব। ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিৰ সহায়ত কৰা কাৰ্য যেনে সঞ্চয়, ঋণ আৰু অন্যান্য সেৱাৰ সবিশেষ ৰাইজক জনাব।
- * আই চি টি আহিলাৰ কাৰ্যপদ্ধতি প্ৰদৰ্শন কৰিব। কেনেকৈ এই আহিলাৰ সহায়ত ধন জমা আৰু উলিয়াব পাৰি তাৰ বিস্তৃত বিৱৰণ দিব।
- * বিত্তীয় দিনলিপি পৰীক্ষা কৰিব। এই দিনলিপি লিখাত কিবা অসুবিধা পাইছেনেকি জানিবলৈ বিচাৰিব। ভুল হ'লে শুধৰাই দিব আৰু প্ৰতিমাহে নিয়মীয়াকৈ লিখিবলৈ উপদেশ দিব।
- * এটা একাউণ্টত মাহেকত কিমানবাৰ / কিমান পৰিমাণৰ ধন জমা বা উঠাব পাৰি, কেনেকৈ একাউণ্টটো চলাব পাৰি, একাউণ্টৰ যোগেদি কেনেকৈ ধন সৰবৰাহ কৰিব পাৰি, একাউণ্ট চলোৱাৰ বাবে বেঙ্কে আদায় কৰা ধন ইত্যাদি একাউণ্টৰ সমূহ বৈশিষ্টৰ বিস্তৃত বিৱৰণ অৱগত কৰিব।
- * একাউণ্ট খোলাৰ তালিকা আৰম্ভ কৰক। তালিকা তৈয়াৰ কৰাৰ পাছত একাউণ্ট খোলোতে লগা অনুমানিক সময় আৰু একাউণ্ট চলাবলৈ কেতিয়া 'কাৰ্ড' পাব জনাব। 'কাৰ্ড' পোৱাৰ পাছত দৈনন্দিন প্ৰয়োজনত একাউণ্টৰ ব্যৱহাৰ কৰাৰ বিষয়ে পৰামৰ্শ দিব।

- * দ্বিতীয় বৈঠকৰ পোন্ধৰ দিনৰ পাছত গাওঁবাসীয়ে যে কাৰ্ড গ্ৰহণ কৰিছে সেইটো বেঙ্কৰ বিষয়াই নিশ্চিত কৰিব। ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিয়ে যে কাৰ্যকৰীকৰণ কৰিছে আৰু গাওঁবাসীয়ে যে একাউণ্টৰ যোগেদি লেনদেন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে সেইটোও বেঙ্কৰ বিষয়াই নিশ্চিত কৰিব।

৩য় বৈঠক : (২য় বৈঠকৰ দুমাহৰ অন্তত)

- * যিসকল গাওঁবাসীৰ একাউণ্ট খোলাৰ বাবে পূৰ্বৰ বৈঠকত তালিকাভুক্ত কৰা হৈছিল, সেইসকলক লৈ এই সভা অনুষ্ঠিত কৰিব। গাওঁবাসী আৰু ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিৰ পাৰস্পৰিক আলোচনা।
 - * একাউণ্ট পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত বা আই চি টি জড়িত ব্যৱস্থাত কিবা অসুবিধাৰ সন্মুখীন হ'লে সেই সমস্যা সমাধান বা উন্নত কৰাৰ পৰামৰ্শ দিব।
 - * একাউণ্টৰ ব্যৱহাৰ বিধিৰ পৰ্যালোচনা কৰিব আৰু কিবা প্ৰতিবন্ধকতাৰ সৃষ্টি হ'লে সমাধানৰ ব্যৱস্থা ল'ব।
- পৰৱৰ্তী কালত, লেনদেনৰ পৰ্যবেক্ষণ কৰি নিয়মীয়া প্ৰতিবেদন দাখিল কৰিব।**

Manage your Finance

আপোনাৰ বিত্ত পৰিচালনা কৰক

আয় কি ?

ব্যৱসায়, পাম, হাজিৰা, দৰ্মহা আদি উৎসৰ পৰা আহৰণ কৰা ধন আমাৰ আয়।

আয় (ধনৰ উৎস)	মুঠ পৰিমাণ
দৰ্মহা বা হাজিৰা	২,০০০.০০
ব্যৱহায় / পামৰ পৰা	৩,০০০.০০
মুঠ	৫,০০০.০০

খৰচ কি ?

বিভিন্ন শিতানত আমি ধন ব্যয় কৰিব লাগে। ব্যয় কৰা ধনক খৰচ বুলি কোৱা হয়। প্ৰয়োজন আৰু অপ্ৰয়োজন দুয়ো ক্ষেত্ৰতেই ধনৰ খৰচ। আমাৰ খৰচৰ বিষয়ে আমি বুজি পোৱাৰ দৰকাৰ।

খৰচৰ শিতান (ধনৰ ব্যৱহাৰ)	মুঠ পৰিমাণ
খাদ্য, আশ্ৰয়, বস্ত্ৰ	২,০০০.০০
শিক্ষা	১,০০০.০০
ধাৰ পৰিশোধ	৭০০.০০
বেমাৰ আজাৰ	৩০০.০০
মদ, ডাগ, গোট্‌খা	৫০০.০০
জুৰা	৪০০.০০
বিবাহ, উৎসৱ, তীৰ্থযাত্ৰা আদিত অত্যাধিক খৰচ	১,১০০.০০
মুঠ	৬,০০০.০০

বিনিয়োগ কি ?

উচ্চ লাভৰ বাবে, সঞ্চয়ৰ বাহিৰে ধন লাভজনক কাৰ্যত খটুৱাকে বিনিয়োগ বুলি কোৱা হয়। মাটি কিনা, বেংকত ম্যাদী জমা আদি বিনিয়োগৰ উদাহৰণ।

সঞ্চিত ধন কাক বোলা হয় ?

যেতিয়া আয় ব্যয়তকৈ অধিক হয়, তেতিয়া বাহি হোৱা ধনক সঞ্চিত ধন বোলা হয়।

ধাৰ কি ?

যেতিয়া আয়তকৈ ব্যয় বেচি হয়, তেতিয়া সঞ্চিত ধনৰ নাটনিৰ জোৰা মাৰিবলৈ অন্য উৎসৰ পৰা ধন ল'ব লগা হয়। সেই ধনকে ধাৰ বা ঋণ বোলা হয়।

আয়	ব্যয়	ফল	কাৰ্য
৫০০০	৪০০০	বাহি ১০০০	যাওক
৫০০০	৫০০০	বাহি আৰু ঘাটি নাই	ভাবক
৫০০০	৬০০০	ঘাটি ১০০০	ৰওক

কেনেকৈ ধাৰ পৰিচালনা কৰিব ?

যদি কোনো মাহত আয়তকৈ ব্যয় অধিক হয়, তেতিয়া ব্যয়ৰ জোৰা মাৰিবলৈ আগৰ মাহৰ সঞ্চিত ধন ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যদি পূৰ্বৰ সঞ্চিত ধন নাথাকে তেতিয়া ধাৰ কৰিব লগা হয় আৰু ধাৰৰ বিনিময়ত উচ্চ সুদ দিব লগীয়া হয়।

উদাহৰণ স্বৰূপে আমাৰ দৈনন্দিন জীৱনত ব্যৱহৃত পানীৰ ক্ষেত্ৰকে ক'ব পাৰি। কেতিয়াবা মিউনিচিপালিটিয়ে গোটেইদিন পানীৰ যোগান ধৰে

আৰু কেতিয়াবা এটুপিও পানী নিদিয়ে। পানী নিদিয়াৰ দিনা আমি পানীৰ ব্যৱহাৰ বন্ধ কৰিব পাৰিমনে? নোৱাৰো। যেতিয়া পানীৰ যোগান অব্যাহত থাকে তেতিয়া বাহি কৰি, অভাৱৰ দিনা ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। এই কাৰ্যকে সঞ্চয় বুলিব পাৰি। এটা কলহৰ তলত যদি এটা টেপ লগোৱা থাকে, কলহৰ মুখেদি পানী ভৰোৱা কাৰ্যটো হ'ল আয় আৰু টেপটো খুলি দি পানী উলিয়াই দিয়া কাৰ্যটো হ'ল খৰচ।

অপ্ৰয়োজনীয় খৰচ নকৰিব, জমা বৃদ্ধি কৰক ?

অত্যৱশ্যকীয় আৰু অনৱশ্যকীয় খৰচৰ প্ৰভেদ কি ?

মূল প্ৰয়োজনত খৰচ কৰাকে অত্যৱশ্যকীয় খৰচ কৰা বোলে। খাদ্য, আশ্ৰয়, বস্ত্ৰ, সন্তানৰ শিক্ষা, স্বাস্থ্য আদিৰ খৰচক উপেক্ষা কৰিব নোৱাৰি। এনে খৰচক অত্যৱশ্যকীয় খৰচ বোলা হয়। ভাল পোৱা বা উপভোগৰ বাবে যিবোৰ বস্ত্ৰ ব্যৱহাৰ কৰো সেইবোৰ জীয়াই থাকিবৰ বাবে আৱশ্যক নহয়। তেনে খৰচক অনৱশ্যকীয় খৰচ বোলা হয়।

আমি কেনেকৈ ধন পৰিচালনা কৰিব পাৰো ?

বিত্তীয় পৰিকল্পনাৰ সহায়ত আমাৰ ধন ভালদৰে পৰিচালনা কৰিব পৰা যায়। ইয়াৰ প্ৰথম প্ৰদক্ষেপ হিচাবে এসপ্তাহ বা এমাহৰ জমা-খৰচৰ হিচাব বিত্তীয় দিনলিপিত লিপিবদ্ধ কৰিব লাগে।

বিত্তীয় পৰিকল্পনা কি ?

গোটেই জীৱন চক্ৰৰ বাবে মৌলিক প্ৰয়োজনসমূহৰ ব্যৱস্থাৰ বাবে কৰা পৰিকল্পনাৰ খচৰাই বিত্তীয় পৰিকল্পনা সন্তানৰ জন্ম, শিক্ষা, গৃহ নিৰ্মাণ, বিবাহ, বীজ কিনা ইত্যাদি লগতে জৰুৰী অৱস্থা যেনে শাৰিৰীক অসুস্থতা, আক্ৰমিক দুৰ্ঘটনা, বানপানী - খৰাং আদিৰ দৰে প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগৰ জোৰা মাৰিবলৈ বিত্তীয় পৰিকল্পনা কৰিব লাগে।

আমি বিত্তীয় পৰিকল্পনা কিয় কৰিব লাগে?

আমাৰ আয়ৰ কথা মনত ৰাখি, দৰকাৰী ব্যয়ৰ পূৰ্ব পৰিকল্পনাৰ বাবে বিত্তীয় পৰিকল্পনা সহায়ক হয়। ই দুই প্ৰকাৰে সহায় কৰে।

- ১। আমাৰ আয়ৰ এটা অংশ ভৱিষ্যতৰ প্ৰয়োজনৰ বাবে নিয়মীয়াকৈ সঞ্চয় কৰিব লাগে।
- ২। ভৱিষ্যতলৈ সঞ্চয়ৰ বাবে বৰ্তমানৰ অলাগতিয়াল বস্তুৰ ওপৰত হোৱা খৰচ কমাৰ লাগে। যাতে সেই ৰাহি ধন ভৱিষ্যতৰ বাবে সঞ্চয় কৰিব পাৰি। সেয়েহে আজিৰ পৰাই আমি

বিত্তীয় পৰিকল্পনা আৰম্ভ কৰিব লাগে যাতে আমাৰ উন্নত আৰ্থিক অৱস্থালৈ আহি, ধাৰ পৰিশোধ কৰাৰ লগতে গৃহ নিৰ্মাণ, উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে ধন সঞ্চয় কৰিব পাৰো।

বিত্তীয় পৰিকল্পনাৰ সহায়ত লক্ষ্যত উপনীত হওক।

- * কেনেকৈ বিত্তীয় পৰিকল্পনা কৰিব?
- * বিত্তীয় প্ৰয়োজনৰ চিনাক্তকৰণ { হৃৎকালীন (১ বছৰ), মধ্যকালীন (১-৫ বছৰ) আৰু দীৰ্ঘকালীন (৫ বছৰৰ অধিক) ব্যয় }।
- * প্ৰতিটো বিষয়ত খৰচৰ বাজেট আৰু কেতিয়া দৰকাৰ হ'ব বিচাৰ কৰক। প্ৰতি সপ্তাহ / মাহত কিমানলৈ সঞ্চয় কৰিব লাগিব হিচাব কৰক।
- * বিত্তীয় দিনলিপিৰ ব্যৱহাৰ — সাপ্তাহিক / মাহিলি আয় ব্যয়ৰ পৰিমাণ লিখি যাওক।
- * হাত ধৰি চলক প্ৰয়োজনতহে খৰচ কৰক।
- * পৰিকল্পনামতে সঞ্চয় হৈছে নে নাই পৰ্যালোচনা কৰক। যদি নাই হোৱা, সুবিধা থকা ক্ষেত্ৰত খৰচ কমাই সঞ্চয় বৃদ্ধি কৰক।
- * প্ৰতি মাহ / সপ্তাহত সঞ্চয়ত ধনৰ পৰিমাণ-লক্ষ্য কৰক।
- * বেঙ্ক একাউন্টত সঞ্চয় কৰক।

কিয় বিত্তীয় দিনলিপি লিখিব লাগে ?

বিত্তীয় দিনলিপিয়ে বিত্তীয় পৰিকল্পনা কৰাত সহায় কৰে। আমি নিৰ্দিষ্ট মাহটোত কিমান প্ৰয়োজনীয় আৰু অপ্রয়োজনীয় বস্তুত খৰচ কৰিলো জনা দৰকাৰ। যিবোৰ বস্তুত খৰচ কৰিব পাৰি বা খৰচ নকৰিলেও হয় সেই বস্তুবোৰৰ চিনাক্তকৰণত বিত্তীয় দিনলিপি সহায়ক হয়। এই কথাবোৰ জানিলে আমি হাত ধৰি খৰচ কৰিব পাৰিম আৰু দৰিদ্ৰতাৰ কবলৰ পৰা মুক্ত হ'ব পাৰিম।

খৰছ কৰাৰ আগতে আকৌ এবাৰ ভাবক।

ধৰা হ'ল, আমাৰ মাহেকীয়া আয় ৫,০০০ টকা। বিত্তীয় দিনলিপিৰ সহায়ত ক'ত কেনেকৈ খৰচ হ'ল জানিব পৰা গ'ল। সেই মৰ্মে খাদ্য, আশ্ৰয় আৰু কাপোৰ-কানিত (২,০০০ টকা), সন্তানৰ শিক্ষাত (১,০০০ টকা), ঘৰ ভাড়াতে (৭০০ টকা), আৰু চিকিৎসাত (৩০০ টকা) আৰু বাঞ্ছিত খৰচ যেনে উৎসৱ, তীৰ্থভ্ৰমণত (৫০০ টকা), মদ-জুঁৰা আদি বদ অভ্যাসত (৫০০ টকা) ইত্যাদি। এই তথ্যৰ পৰা দেখা যায় যে, মদ-জুঁৰাত খৰচ কৰা বন্ধ কৰিলে ৫০০ টকা বাহি হ'ব আৰু উৎসৱ-ধৰ্ম আদিৰ খৰচ কমাই ৫০০ টকাৰ পৰা ২০০ টকালৈ কমালে ৩০০ টকা বাহি হ'ব। ইয়াৰ পৰা মুঠ বাহি ৮০০ টকা জমা কৰিব পৰা যায়। এইদৰেই বিত্তীয় দিনলিপি ব্যৱহাৰৰ সহায়ত ধন জমা কৰিব পাৰি। এই দিনলিপিৰ ব্যৱহাৰ নকৰিলে হাতত থকা সকলো ধনেই খৰচ হৈ যাব।

আমি কেনেকৈ খৰচ কৰিব পাৰো ?

কিছুমান অতিৰিক্ত বস্তুত হাত ধৰি বা চালি-জাৰি চাই খৰচ কৰি, খৰচ কৰিব পৰা যায়। অতিৰিক্ত আয় নকৰাকৈও এনেদৰে বাহি কৰা ধনেৰে প্ৰয়োজনীয় ক্ষেত্ৰত খৰচ কৰিব পাৰি। এইটো বুজিবলৈ বৰ সহজ। উদাহৰণ স্বৰূপে আমি যদি দিনে ৪ কাপকৈ চাহ খাওঁ মাহেকত (৩০ দিন) ১২০ কাপ হয়। যদি প্ৰতিকাপ চাহৰ দাম ৫ টকাকৈ হয় মাহেকত চাহত খৰচ হয় ৬০০ টকা। দিনে আমাৰ ৪ কাপ চাহৰ প্ৰয়োজন আছেনে? আমি যদি দিনে ৪ কাপৰ পৰিবৰ্তে ২ কাপকৈ চাহ খাওঁ তেন্তে ৩০০ টকা খৰচ কৰিব আৰু সমপৰিমাণৰ অৰ্থাৎ ৩০০ টকাৰ আয় হ'ব। গতিকে, মাহেকত ৩০০ টকাকৈ বছৰত ৩৬০০ টকা জমা হ'ব।

ধন বাহিমাৰে ধন সঞ্চয়।

SAVINGS

সঞ্চয়

যেতিয়া আমাৰ আয়তকৈ ব্যয় বেছি হ'ব তেতিয়া বেছি ধনৰ দৰকাৰ হ'ব। সেই জোৰা মাৰিবলৈ আমি নিয়মীয়াকৈ সঞ্চয় কৰিব লাগে।

- * জন্ম, শিক্ষা, বিবাহ, শস্য ক্ৰয়, নিজা গৃহ আদিৰ দৰে অধিক খৰচৰ বাবে সঞ্চয় কৰিব লাগে।
- * অনাকাঙ্ক্ষিত খৰচ, যেনে বেমাৰ, দুৰ্ঘটনা, প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ আদিৰ বাবে সঞ্চয় কৰিব লাগে। জৰুৰীকালীন অৱস্থাত সঞ্চয়ে উদ্ধাৰ কৰে।
- * যেতিয়া আমি আয় কৰিবলৈ অক্ষম হও, তেনে সময়তহে ধনৰ দৰকাৰ।
- * বৃদ্ধাৱস্থাত ধনৰ দৰকাৰ হয়।
- * নিয়মীয়া আয়েৰে যি বস্তু কিনিব নোৱাৰি তেনে বস্তুৰ বাবে ধনৰ দৰকাৰ হয়।

চমুকৈ ক'বলৈ হ'লে, যেতিয়া আমাৰ আয়তকৈ ব্যয় অধিক হয়, তেতিয়া সঞ্চিত নিজা ধনৰ যোগেদি সেই ব্যয়ৰ জোৰা মাৰিব পৰা যায়।

কেনেকৈ সঞ্চয় কৰিব ?

আমাৰ আয় বৃদ্ধি কৰি বা ব্যয় কম কৰি সঞ্চয় কৰিব পাৰো। যদি আয় একে হয়, আমি হয় অত্যৱশ্যকীয় বস্তুত নহয় অনাৱশ্যকীয় বস্তুত খৰচ কৰিব লাগিব। খাদ্য, বস্ত্ৰ, গৃহ মেৰামতি, শস্য আৰু কৃষিৰ সঁজুলি, সন্তানৰ শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্যৰ যত্ন আদি অত্যৱশ্যকীয়। আমি জীয়াই থাকিবৰ বাবে সদায়েই এইবোৰ বস্তুৰ প্ৰয়োজন কিন্তু যিবোৰ অতিৰিক্ত বস্তু কেৱল আমি উপভোগৰ বাবেহে ব্যৱহাৰ কৰো সেইবোৰ অনাৱশ্যক। এনে অনাৱশ্যকীয় বস্তুত খৰচ কৰিব নালাগে বা কমাৰ লাগে বা স্থগিত ৰাখিব লাগে। উদাহৰণ স্বৰূপে মদ, ড্ৰাগচ, গুটুখা, জুঁৱা আদি ত্যাগ কৰিব লাগে, উৎসৱ, বিবাহ, তীৰ্থ যাত্ৰা আদি কমাৰ লাগে আৰু টি ভি, স্কুটাৰ, গাড়ী, গঢ়না ইত্যাদি পাচলৈ ৰাখিব লাগে। অনাৱশ্যকীয় বস্তুত খৰচ কমালে অত্যৱশ্যকীয় বস্তুৰ বাবে সেই ধন জমা কৰিব পাৰি।

আমাৰ নিয়মীয়া খৰচ কৰিবলৈকে যদি যথেষ্ট ধন নাথাকে, তেন্তে কেনেকৈ সঞ্চয় কৰিম ?

দৰাচলতে আমি বেচিকৈ ঘটিবলৈ চেষ্টা নকৰো, সেয়েহে জমা কৰিবও নোৱাৰো। এইটো সত্য যে, প্ৰত্যেকেই সঞ্চয় কৰা প্ৰয়োজন আৰু সঞ্চয় কৰিব পাৰে। আমি ধন ঘটিবলৈ আৰম্ভ কৰাৰ দিনাৰ পৰাই এটা অংশ নিয়মীয়াকৈ সঞ্চয় কৰি যাব লাগে। আমি আশা নকৰাকৈ যদি কোনো ক্ষেত্ৰত লাভ কৰিব বা ঘটিব পাৰো, তেন্তে সমূদায় ধন বা অধিকাংশ সঞ্চয় কৰিব লাগে। তেনে কৰিলে ভৱিষ্যতৰ বিত্তীয় প্ৰয়োজনৰ চিন্তা লাঘব হ'ব আৰু অনাকাঙ্খিত খৰচৰ সহায়ক হ'ব। আমি ১০০ টকা ঘটিলে ২০ টকা আৰু ১০ টকা ঘটিলে ২ টকা সঞ্চয় কৰিব পৰো। আমি যদি ১০০ টকাৰ পৰা ২০ টকাকৈ বেলেগে ৰাখি যাওঁ, তেন্তে ৫ দিনৰ মূৰত, সম্পূৰ্ণ ১ দিনত ঘটা ধনৰ সমান সঞ্চয় হ'ব আৰু ১০০ দিনৰ মূৰত ২০ দিনত ঘটা ধনৰ সমান সঞ্চয় হ'ব। লগত সুদ যোগ (+) হ'ব। এইটো আচৰিত নহয়নে ?

প্ৰতিদিনে আয়	১০০ টকা
প্ৰতিদিনে খৰচ	৮০ টকা
প্ৰতিদিনে সঞ্চয়	২০ টকা
মাহেকত সঞ্চয়	$২০ \times ৩০ = ৬০০/-$ টকা
এক বছৰত সঞ্চয়	$৬০০ \times ১২ = ৭,২০০/-$ টকা
বাৰ্ষিক সুদ ৮%	৩১৮ টকা
বছৰৰ শেষত সঞ্চয়	৭৫১৮ টকা
এই ৭৫১৮ টকা ৭৫ দিনৰ আয়ৰ সমান।	

আমি কিমান দিনলৈ সঞ্চয় কৰিব লাগিব ?

বেচিদিন সঞ্চয় কৰিলে সঞ্চয়ৰ পৰিমাণো অধিক হ'ব। অধিক সঞ্চয় হ'লে, জৰুৰীকালিন অৱস্থা বা বৃদ্ধাৱস্থাত প্ৰয়োজনীয় বস্তুৰ বাবে পৰনিৰ্ভৰশীল হ'ব নালাগে। দীৰ্ঘকালীন সঞ্চয়ে সঞ্চয়ৰ পৰিমাণ বহুগুণে বৃদ্ধি কৰিব, ফলস্বৰূপে আমাৰ প্ৰয়োজনীয় বস্তুৰ বাবে আনৰ পৰা ঋণ লোৱাৰ দৰ্কাৰ নহ'ব।

বয়স	২৫ বছৰ	৩৫ বছৰ	৪৫ বছৰ
প্ৰতি বছৰত সঞ্চিত ধন	১০০০ টকা	১০০০ টকা	১০০০ টকা
বছৰৰ সংখ্যা	৪০ বছৰ	৩০ বছৰ	২০ বছৰ
সঞ্চয়ৰ পৰিমাণ	৪০,০০০ টকা	৩০,০০০ টকা	২০,০০০ টকা
বাৰ্ষিক সুদ আহৰণ ১০%	৪২২৮৭৮ টকা	১৪২০৩৩ টকা	৩৯৯০০ টকা
৬৫ বছৰ বয়সত মুঠ ধন	৪৬২৮৭৮ টকা	১৭২০৩৩ টকা	৫৯৯০০ টকা

বেংকত সঞ্চয়

ক'ত সঞ্চয় কৰিব ?

আমি গাৰুৰ তলত বা টেমাত ধন ৰাখো। আমি সদায় ধনৰ নিৰাপত্তাৰ বাবে উদ্বিগ্ন হৈ থাকো। কেতিয়াবা আমাৰ কষ্টোপার্জিত ধন নিগনি বা পোকে খাই পেলায়। ঘৰত থকা ধন চুৰ হ'ব পাৰে, আনে ধাৰ বিচাৰিব পাৰে। তদুপৰি ঘৰত সঞ্চিত ধন বৃদ্ধিও নহয়। সেয়েহে সঞ্চিত ধন বেংকত জমা ৰখাটোৱেই উত্তম উপায়।

আপোনাৰ কষ্টোপার্জিত ধনৰ হানি নকৰিব, সদায় বেংক একাউণ্টতহে ধন জমা ৰাখিব

বেংকত কিয় জমা কৰিব লাগে? বেংকত জমা ৰখা ধনৰ নিৰাপত্তা আছে, বেংক নীতি-নিয়মৰ দ্বাৰা পৰিচালিত আৰু বেংকত সঞ্চিত ধনে দেশ-গঠনৰ সহায়ক। নিৰাপত্তাৰ বাহিৰেও বেংকত জমা ধনৰ বিনিময়ত কোনো ফিজ দিব নালাগে। অন্যহাতে বেংকত জমা ৰখা ধনৰ ওপৰত সুদ লাভ কৰা হয়, ফলত ধনৰ বৃদ্ধি ঘটে। বেংকত ৰখা ধন আমাৰ প্ৰয়োজন সাপেক্ষে ইচ্ছানুসৰি উঠাব পাৰো। বেংকৰ লেন-দেনত স্বচ্ছতা আছে। বেংকে অনেক উপকাৰী সেৱা আগবঢ়ায়। যেতিয়া বেংকত এটা একাউণ্ট থাকিব, সেই একাউণ্টৰ সহায়ত ঋণ, ধন সৰবৰাহৰ সুবিধাকে ধৰি অনেক সুবিধা সুলভ হিচাবত ল'ব পাৰো। আনকি আমাৰ মৃত্যুৰ পাছত ধনৰ গৰাকী হিচাবে মনোনীত ব্যক্তিকো দি যাব পাৰো।

মনোনয়ন কি ?

একাউণ্টৰ গৰাকীয়ে তেখেতৰ মৃত্যুৰ পাছত জমা ধনৰ দাবীদাৰ হিচাবে ব্যক্তি বিশেষক তেখেতৰ উত্তৰাধিকাৰী হিচাবে মনোনয়ন কৰিব পাৰে। বেংক একাউণ্টত সদায় মনোনয়ন দিবলৈ কোৱা হয় যাতে একাউণ্টৰ গৰাকীৰ মৃত্যুৰ পাছত মনোনীত ব্যক্তিয়ে সহজতে সেই ধন পাব পাৰে।

এটা বেঙ্ক একাউণ্ট থকাৰ সুবিধাসমূহ কি কি ?

- * বেঙ্ক একাউণ্টে আমাক দিয়া পৰিচয়, অন্যান্য চৰকাৰী সংস্থাই মানি লয়।
- * বেঙ্ক একাউণ্টৰ লেনদেনত স্বচ্ছতা আছে। বেঙ্কত জমা, ধন উঠোৱা, সুদৰ সবিশেষ আদি সকলো আমি জানিব পাৰো।
- * বেঙ্কত কোনো বৈষম্যতা নাই। একেধৰণৰ গ্ৰাহকৰ বাবে নীতি-নিয়ম একেই।
- * বেঙ্ক একাউণ্টত জমা ধন সুৰক্ষিত।

* আমাৰ প্ৰয়োজন অনুসৰি বেঙ্কত চেভিংচ, ৰেকাৰিং আৰু ম্যাদী জমা একাউণ্ট খুলি সুদ লাভ কৰিব পাৰো।

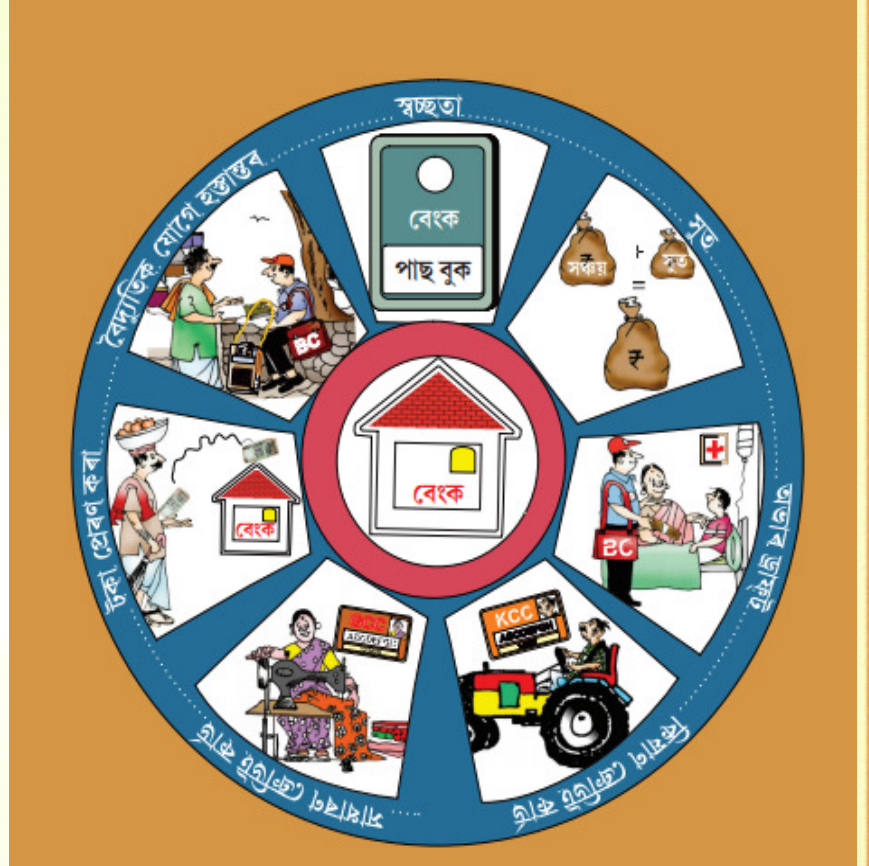
* আমাৰ বেতন, হাজিৰাৰ ধন পোনপটীয়াকৈ বেঙ্ক একাউণ্টৰ জৰিয়তে ল'ব পাৰো।

* সকলো সামাজিক সুবিধা যেনে এমজি এনৰেগাৰ হাজিৰা, পেনচন আদি 'ই বি টি'ৰ যোগেদি পোনপটীয়াকৈ বেঙ্ক একাউণ্টত ল'ব পাৰি।

* আমাৰ প্ৰয়োজন অনুসৰি বেঙ্কত সঞ্চিত ধন জমা বা উঠাব পাৰো।

* বেঙ্কত একাউণ্ট থাকিলে সহজতে আৰু প্ৰয়োজন সাপেক্ষে ধাৰ ল'ব পৰা যায়। উৎপাদনমূলক কামৰ বাবে যুক্তি সংগত সুদৰ হাৰত বেঙ্কে ধাৰ দিয়ে।

* বেঙ্কৰ যোগেদি আমি ধন সৰবৰাহ কৰিব পাৰো।

বেঙ্কৰ সকলো সেৱাৰ মূল চাবি-কাঠী হ'ল চেভিংচ একাউণ্ট

ই বি টি কি ?

ই বি টি মানে হ'ল 'ইলেকট্ৰনিক বেনেফিট ট্ৰেন্সফাৰ'। এম এন বেগাৰ হাজিৰা, বৃদ্ধ /বিধৱা পেনচন আৰু এল্‌পিজিৰ ৰাজসাহাৰ্য্যৰ ধন আদি ই বি টিৰ সহায়ত একাউণ্টত জমা কৰিব পাৰি। কোনো মধ্যভোগীৰ সহায় নোলোৱাকৈ সময় আৰু সুবিধা মতে আমাৰ প্ৰাপ্য ধন একাউণ্টত জমা হ'ব। পূৰ্ব প্ৰচলিত নিয়মত পলম হোৱা বা অপচয়ৰ যি সম্ভাৱনা সেয়া 'ই বি টি'ত নাই। আমাৰ বেঙ্ক একাউণ্টৰ ধন প্ৰয়োজন সাপেক্ষে উঠাব পাৰো আৰু বেঙ্কৰ অন্যান্য সা-সুবিধা লাভ কৰিব পাৰো।

ধন সৰবৰাহ কি ?

দেশৰ যিকোনো ঠাইত থকা ব্যক্তিলৈ বেঙ্কৰ যোগেদি আমি ধন পঠাব পাৰো। এঠাইৰ পৰা অন্য ঠাইলৈ, এজনৰ পৰা আন এজনলৈ বেঙ্কৰ সহায়ত নিৰাপত্তা তথা দক্ষতাৰে আৰু দ্ৰুতভাৱে ধন বদলি কৰিব পাৰি। সেয়ে, যদিহে আমাৰ বেঙ্ক একাউণ্ট থাকে, অন্য চহৰত অধ্যয়নৰত সন্তানৰ একাউণ্টলৈ সহজতে ধন পঠাব পাৰি। সেইদৰে আঁতৰত কৰ্মৰত সম্পৰ্কীয় ব্যক্তিৰ পৰা বেঙ্ক একাউণ্টৰ যোগেদি ধন গ্ৰহণ কৰিব পাৰো।

সুদ কি ?

ধন জমা কৰিলে, সেই ধনৰ পৰা আয় হোৱা ধন আৰু ধাৰলৈ ল'লে মূলধনৰ লগতে পৰিশোধ কৰিব লগা অতিৰিক্ত ধনৰ পৰিমাণকে সুদ বুলি কোৱা হয়। আমি বেঙ্কত জমা ৰখা ধন, বেঙ্কে অব্যবহৃত পেলাই নাৰাখে, বেঙ্কে সেই ধন অন্য ব্যক্তিক ধাৰলৈ দিয়ে। যিসকলে বেঙ্কৰ পৰা ধাৰ লয় তেখেত ধাৰৰ ওপৰত সুদ দিব লাগে।

ধৰক, আমি বেঙ্কত ১০০০ টকা জমা থলো। বেঙ্কে সেই ধন অন্য এজনক ধাৰলৈ দিলে। এবছৰৰ মূৰত তেখেতে ১০০ টকা বেঙ্কক চাৰ্জ দিলে। বেঙ্কে তাৰে ৪০ টকা জমাৰ ওপৰত আমাক অংশ দিলে। আমি ১০০ টকা বেঙ্কত ১ বছৰৰ বাবে জমা ৰখাৰ বিপৰীতে লাভ কৰা এই অতিৰিক্ত আয়ক সুদ বোলা হয়।

ধাৰ দিয়া মহাজনে মাহেকত ৩-৫% সুদ লয়। বেঙ্কৰ তুলনাত এই অধিক সুদ আমি কিয় দিম? বেঙ্কে বাৰ্ষিক হাৰত সুদ লোৱাৰ বিপৰীতে ধন ধাৰ দিয়া মহাজনে মাহেকীয়া হাৰত সুদ লয়। মহাজনৰ ৬% সুদ মানে, বাৰ্ষিক সুদৰ হাৰ ৩৬% (৩ x ১২), কিন্তু বেঙ্কত ১২% সুদ মানে বাৰ্ষিক ১২%। গতিকে বেঙ্কে মহাজনতকৈ বহু কম হাৰত সুদ লয় আৰু মহাজনক আমি বহু উচ্চ হাৰত সুদ দিব লাগে।

বিভিন্ন ধৰণৰ জমা একাউন্ট কি কি ?

বেঙ্কত তিনি ধৰণৰ জমা একাউন্ট আছে। চেভিংচ একাউন্ট, ম্যাদী জমা আৰু ৰেকাৰিং জমা।

- * আমাৰ দৈনন্দিন বাহি ধন সঞ্চয়ৰ বাবে চেভিংচ একাউন্টৰ প্ৰয়োজন। প্ৰয়োজন সাপেক্ষে আমাৰ ধন উঠাব পাৰে। জৰুৰী প্ৰয়োজনৰ বাবে এই একাউন্টৰ জৰিয়তে অভাৱড্ৰাফটও ল'ব পাৰি।
- * এটা নিৰ্দ্ধাৰিত সময়ৰ বাবে ম্যাদী জমা কৰা হয়। যিহেতু আমি পূৰ্বনিৰ্দ্ধাৰিত সময়ৰ বাবে ম্যাদী জমা কৰো, সেয়েহে এই একাউন্টত চেভিংচতকৈ উচ্চ হাৰত সুদ পোৱা যায়। আমি ম্যাদপূৰ্ণৰ আগতো ধন উঠাব পাৰে, কিন্তু সেই ক্ষেত্ৰত আমি কমকৈ সুদ পাম।
- * ৰেকাৰিং ডিপ'জিত একাউন্টত দৈনিক বা সাপ্তাহিক বা মাহেকীয়া হিচাবত নিৰ্দ্ধিষ্ট সময়ৰ বাবে ধন জমা কৰিব পাৰি। নিয়মীয়া সঞ্চয়ৰ বাবে এই একাউন্ট উপযোগী।

আমি চেভিংচ একাউন্ট কেনেকৈ খুলিব পাৰো ?

নতুন একাউন্ট খোলাৰ প্ৰ-পত্ৰ পূৰ কৰি, শেহতীয়া ফটো আৰু 'গ্ৰাহকক জানক' (KYC)ৰ বিধি অৰ্থাৎ পৰিচয় আৰু ঠিকনাৰ প্ৰমাণ- জমা দি চেভিংচ একাউন্ট খুলিব পাৰি।

আমাৰ হাতত ধন নাথাকিলে কেনেকৈ একাউন্ট খুলিব পাৰো ?

হাতত ধন নাথাকিলেও বৰ্তমান একাউন্ট খুলিব পাৰি। ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেঙ্কে সকলো বেঙ্কক ধন নাথাকিলেও একাউন্ট খুলিবলৈ নিৰ্দেশনা দিছে। এই একাউন্টৰ নাম 'বেচিক চেভিংচ বেঙ্ক একাউন্ট'। ন্যূনতম ধন নথকাকৈও এই একাউন্ট খুলিব পাৰি।

বেচিক চেভিংচ বেঙ্ক একাউন্টৰ বৈশিষ্ট্য কি ?

বেচিক চেভিংচ বেঙ্ক একাউন্ট চেভিংচ একাউন্টেই, কিন্তু একাউন্টত একেবাৰে ধন নাথাকিলেও এই একাউন্ট চলি থাকিব। সঞ্চয়ৰ যিকোনো সংখ্যাৰ ওপৰত বেঙ্কে কোনো ফিজ নলয়। তদুপৰি মাহেকত ৪ বাৰলৈকে ধন উঠালেও কোনো ফিজ নলয়। কোনো ফিজ নিদিয়াকৈ পাচবুক আৰু এটিএম/স্মাৰ্ট কাৰ্ড ল'ব পাৰি। আমাৰ দৈনন্দিন প্ৰয়োজনত জমা, উঠোৱা, সবববাহ আদিৰ ক্ষেত্ৰত এই একাউন্ট ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰো।

আপোনাৰ গ্ৰাহকক জানক (KYC) কি ?

'গ্ৰাহকক জানক' বিধিমাতে এটা একাউন্ট খোলাৰ আগতেই আমাৰ সবিশেষ তথ্য বেঙ্কে জনাব দৰকাৰ। গতিকে আমি KYC তথ্য যেনে, এখন ফটো, পৰিচয় আৰু ঘৰৰ ঠিকনা আদি একাউন্ট খোলা আবেদনৰ লগত জমা দিব লাগে। 'আধাৰ কাৰ্ড'ৰ সহায়তো একাউন্ট খুলিব পাৰি। ওপৰত উল্লেখিত তথ্য নথকা মানুহেও ৰেহাই KYC বিধিমাতে এমজি এনেৰেগা জবকাৰ্ডৰ সহায়ত একাউন্ট খুলিব পাৰি। এই ৰেহাই KYC বিধিমাতে খোলা একাউন্টৰ ক্ষুদ্ৰ একাউন্ট হিচাবে ধৰা হয় ইয়াত কিছুমান সীমাবদ্ধতা আছে।

গাঁৱত কোনো বেঙ্কৰ শাখা নাই, আমি কেনেকৈ একাউন্ট খুলিম ?

বেঙ্কৰ সুবিধা লাভৰ বাবে এতিয়া আমাৰ এলেকাত শাখাৰ দৰকাৰ নাই। বেঙ্কে ব্যৱসায় প্ৰতিনিধি (BC) নিয়োগ কৰিছে যিয়ে বেঙ্কৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰি কাম কৰিব। তেওঁলোক স্থানীয় ব্যক্তি আৰু এলেকাটোৰ গুৰি-গোষ্ঠী তথা আৰ্থিক লাভলাভৰ কথা জানে। আমাৰ গাওঁ আৰু ওচৰৰ গাওঁবাসীক তেখেতসকলে সকলো বেংকিং সুবিধা আগবঢ়াব। ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিৰ নিয়োগৰ সময়ত বেঙ্কৰ বিষয়াই গাওঁবাসীক পৰিচয় কৰাই দিব। গাওঁ পঞ্চায়তৰ যোগেদিও আমি ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিৰ বিষয়ে জানিব পাৰো।

ব্যৱসায় প্ৰতিনিধি (BC) কি? এজন ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিয়ে কেনেদৰে কাম কৰে?

স্থানীয় ব্যক্তিক বেঙ্কে ব্যৱসায় প্ৰতিনিধি হিচাবে নিয়োগ কৰিব পাৰে। বেংকিং লেনদেন কৰিবলৈ ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিয়ে তথ্য যোগাযোগ প্ৰযুক্তিৰ সমল, যেনে হাতত লৈ যাব পৰা যান্ত্ৰিক সঁজুলি, স্মাৰ্ট কাৰ্ডৰ সংজুলি আৰু ম'বাইল ফোন আদি লগত লৈ যাব।

এতিয়া আপোনাৰ পদুলিমুখেতে বেঙ্ক :

ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিৰ হাতত জমা দিয়া ধন সুৰক্ষিতনে?

এতিয়া আপোনাৰ দুৱাৰমুখেতে বেঙ্ক

যিহেতু বেঙ্কৰ শাখা আমাৰ এলেকাৰ পৰা বহু দূৰত, সেয়েহে ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিয়ে আমাৰ পদুলিমুখেতে বেংকিং সেৱা আগবঢ়াব। বেঙ্কৰ শাখালৈ গৈ ধন জমা কৰা আৰু ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিৰ হাতত ধন জমা দিয়া একে কথা। তথ্য যোগাযোগ প্ৰযুক্তিৰ সহায়ত কৰা লেনদেন বেঙ্কৰ হিচাবৰ অন্তৰ্ভুক্ত। গ্ৰাহকৰ ধনৰ লেনদেনৰ বহিৰ বেঙ্কৰ হৈ ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিয়ে লগে লগে গ্ৰাহকক দিব। তদুপৰি, আমাৰ বায়'মেট্ৰিক আৰু পিন (PIN) নাম্বাৰ থকাৰ কাৰণে ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিৰ জৰিয়তে কৰা লেনদেনত অন্য ব্যক্তিয়ে একাউণ্টৰ লেনদেন কৰিব নোৱাৰে।

ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিয়ে কি কি সেৱা আগবঢ়াব পাৰে ?

ব্যৱসায় প্ৰতিনিধিয়ে অভাৱড্ৰাফ্টৰ সৈতে চেভিংচ একাউন্ট, স্থায়ী জমা আৰু ৰেকাৰিং জমাৰ সুবিধা আগবঢ়াব পাৰে। তদুপৰি আয় বৃদ্ধি কাৰ্যৰ বাবে কিষাণ ক্ৰেডিট (কে চি চি), জেনেৰেল ক্ৰেডিট কাৰ্ডৰ (জি চি চি) লগতে একাউন্টৰ যোগেদি ধন সৰবৰাহৰ সুবিধাও কৰি দিব পাৰে।

অভাৱড্ৰাফ্ট কি, কেনেকৈ ই অন্য ধাৰৰ পৰা পৃথক ?

আমাৰ অন্যান্য জৰুৰী প্ৰয়োজনৰ সহায়ক হোৱাকৈ ক্ষুদ্ৰ অভাৱড্ৰাফ্ট চেভিংচ বেংক একাউন্টৰ লগতে উপলব্ধ। কোনো বেলেগ চুক্তি-পত্ৰ নকৰাকৈ অভাৱড্ৰাফ্টৰ সীমাৰ ভিতৰত কম পৰিমাণৰ ধন আমি উঠাব পাৰো। এইদৰে জৰুৰী ক্ষেত্ৰত সময়মতে ধনৰ সুবিধা কৰিব পাৰি। আমি অভাৱড্ৰাফ্টৰ ধনৰ বাবে বেংকক সুদ দিব লাগিব, কাৰণ সেয়া বেংকে ঋণ হিচাবেহে যোগান ধৰে। কে চি চি, জি চি চি আদি আন ঋণবোৰ আয়বৰ্দ্ধক কাৰ্যৰ বাবে দিয়া হয়।

ধাৰ / ঋণ

আয় আৰু ঋণৰ প্ৰভেদ কি?

ঋণ বা ধাৰ পৰিশোধ কৰিব লাগে। ইয়াক উপাৰ্জন বা আয় বুলি ক'ব নোৱাৰি। আমি যেতিয়া বেতন বা হাজিৰা লাভ কৰো সেয়া আমাৰ উপাৰ্জন, কিন্তু ধাৰ বা ঋণ উপাৰ্জন নহয়, অন্যহাতে ধাৰৰ কিস্তি পৰিশোধ খৰচৰ অন্তৰ্ভুক্ত।

আমি কেতিয়া ধাৰ কৰিম?

আমাৰ যেতিয়া আয়তকৈ ব্যয় বেচি হয় বা জৰুৰী অৱস্থাৰ সৃষ্টি হয় তেতিয়া আমি ধাৰ কৰিব লগা হয়। ব্যৱসায়ৰ বাবে ধনৰ প্ৰয়োজন হ'লেও আমি ধাৰ কৰো।

ধনৰ নাটনি হ'লেই আমি ধাৰ কৰিম নেকি?

উৎসৱ-পাৰ্বন, বিয়া-সবাহ, গহণা কিনা বা উপভোগ্য সামগ্ৰীৰ বাবে ধাৰ কৰিব নালাগে। এনেকুৱা ক্ষেত্ৰত খৰচ কৰিব লগা হ'লে নিজৰ আয় বা সঞ্চিত ধনৰ পৰাহে কৰিব লাগে। আমাৰ চলিত আয় বা সঞ্চয়হে খোৱা-বোৱাৰ ক্ষেত্ৰত খৰচ কৰিব লাগে। যদিহে পৰিস্থিতিৰ বশবৰ্তী হৈ এনে খৰচৰ বাবে ধাৰ কৰিব লগা হয় তেতিয়া প্ৰথমতেই আমি হিচাব কৰিব লাগিব যাতে চলিত আয়ৰ পৰা কিমান পৰিশোধ কৰিব

পৰা যাব। খোৱা-বোৱা খৰচৰ পৰা কোনো আয় নহয়, গতিকে আমি ধাৰ পৰিশোধ কৰিম কেনেকৈ? অন হাতে বেলেগ বেলেগ উৎসৰ পৰা বাৰে বাৰে ধাৰ কৰি পূৰ্বৰ ধাৰ পৰিশোধ কৰিলে আমি ধাৰৰ বোজাত পৰিম।

ধাৰ মেনেজ কৰিবলৈ শিকক অন্যথা ধাৰে আপোনাক 'ডেমেজ' কৰিব।

কেৱল উৎপাদনশীল কাৰ্য্যৰ বাবেহে কিয় ধাৰ কৰিবলৈ কোৱা হয় ?

মনত ৰখাৰ দৰকাৰ যে, আমি ধাৰ ললে সুদৰ সৈতে পৰিশোধ কৰিব লাগে। গতিকে ধাৰ ললে পৰিশোধ কৰাৰ ক্ষমতাৰ কথা চিন্তনীয় হয় তেতিয়া সেই আয়ৰ পৰা ধাৰ পৰিশোধ কৰিব পৰা যায়। উদাহৰণ স্বৰূপে শস্যৰ বীজৰ বাবে যদি

আমি ১০০০ টকা ধাৰ কৰি খেতি কৰো তেন্তে তাৰ ফচল বিক্ৰী কৰি ১০,০০০ টকা উপাৰ্জন কৰিব পাৰো। তাৰে ১০০০ টকা মূলধন আৰু সুদ ১০০ টকা মুঠতে ১১০০ টকা বেঙ্কত পৰিশোধ কৰাৰ পাছত ৮৯০০ টকা আমাৰ অতিৰিক্ত উপাৰ্জন হিচাবে পালো। সেয়েহে, তেনে ক্ষেত্ৰতহে ধাৰ ল'ব লাগে য'ত উপাৰ্জন বেঙ্কৰ সুদ-মূলতকৈ অধিক হয়। অন্যথা সেই ধাৰ মাৰিবলৈ পুনৰ অন্য ধাৰ ল'ব লগা হ'ব।

আপোনাৰ উপাৰ্জন বৃদ্ধিৰ বাবেহে ঋণ ল'ব :

কিয় সীমাৰ ভিতৰত ধাৰ ল'ব লাগে? আমি লোৱা যিকোনো ধাৰেই সুদসহ পৰিশোধ কৰিব লাগে। ঋণ পৰিশোধ কৰিবলৈ যাতে আমাৰ অধিক উপাৰ্জন হয় সেইটো নিশ্চিত হ'ব লাগে। এই নিশ্চয়তাৰ বাবে প্ৰতিমাহৰ আয়, ব্যয় আৰু সঞ্চয়ৰ ওপৰত নজৰ ৰাখিলেই হ'ব। সঞ্চয় মাহেকীয়া ঋণ পৰিশোধৰ কিস্তিতকৈ অধিক হোৱাটো বাঞ্ছনীয়।

বেঙ্কৰ পৰা লোৱা ধাৰ :

সহজতে ধাৰ দিয়া মহাজন গাঁৱত আছেই, বেঙ্কৰ পৰা ধাৰ লোৱাৰ কি প্ৰয়োজন ?

ধাৰ দিয়া মহাজন বা অন্য অনানুষ্ঠানিক উৎসতকৈ বেঙ্কৰ পৰা ধাৰ লোৱা বেচি ভাল। অকণমান সময় বেচি ললেও বেঙ্কৰ ধাৰ নিৰাপদ, বিশ্বাসযোগ্য, স্বচ্ছতা আছে আৰু সহজ স্বৰ্তত ধাৰ ল'ব পাৰি।

বেঙ্কবোৰ ভাৰতীয় বিজাৰ্ত বেঙ্কৰ নিয়মাধীন। আটাইতকৈ ভাল সুবিধা হ'ল, অনানুষ্ঠানিক উৎস যেনে সম্পৰ্কীয় ব্যক্তি, বন্ধু, ধাৰ দিয়া মহাজন আদিতকৈ বেঙ্কে কম সুদ লয়। তদুপৰি, ধাৰ দিয়াৰ আগতেই বেঙ্কে ঋণ মঞ্জুৰি চুক্তি কৰে। কিবা আপত্তি/অভিযোগৰ দৰকাৰ হ'লে সেই সমাধানৰ ক্ষেত্ৰ আছে।

ধন ধাৰ দিয়া মহাজন

বিনা চুক্তি

বেঙ্ক

চুক্তিসহ

সুদ = প্ৰতিমাহে

সুদ = প্ৰতি বছৰে

সম্পদ নাশ

সম্পদ সৃষ্টি

বেঙ্কে কম সুদ লয় আৰু ইয়াৰ স্বচ্ছতা আছে

বেঙ্কত আপত্তি / অভিযোগ সমাধানৰ মঞ্চ কি ?

বেঙ্ক নিয়মাধীন সংস্থা। প্রতিটো বেঙ্কৰে অভিযোগ চোৱা-চিতা কৰাৰ বাবে বিষয়া আছে আৰু সেয়া ৱেবছাইটটো পাব। যদি কিবা আপত্তি-অভিযোগ থাকে সেয়া সমাধানৰ বাবে থকা বিষয়াক জনাব পাৰিব। যদিহে সেই সমাধানত আমি সন্তুষ্ট নহও তেতিয়া ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেঙ্কৰ 'বেংকিং অম্বুড্‌চমেন'ক আমাৰ অভিযোগ দাখিল কৰিব পাৰো।

অনানুষ্ঠানিক উৎসত তেনেধৰণৰ অভিযোগ কৰিব পৰাৰ সুবিধা আছেনে ?

অনানুষ্ঠানিক উৎসত কোনো অভিযোগকক্ষ নাই, যিহেতু সেয়া নিয়মাধীন উৎস নহয়। সেয়েহে সিবিলাকৰ স্বচ্ছতা নাই, স্বৰ্ভ বা চুক্তি তথা লেনদেনৰ লিখিত তথ্য নাই।

ধন ধাৰ দিয়া মহাজনতকৈ বেঙ্কৰ পৰা ধাৰ লওতে অলপ বেচি সময় লাগে কিয় ?

বেঙ্কে জমাকাৰীৰ পৰা ধন জমা লয় আৰু সেই জমাধন ঋণ বিচৰা ব্যক্তিক ধাৰলৈ দিয়ে। জমাকাৰীৰ ধন সুৰক্ষিতৰ স্বার্থত ধাৰ লোৱা ব্যক্তিজনে যাতে ধাৰলৈ লোৱা ধনৰ সদব্যৱহাৰ কৰে সেয়া নিশ্চিত হোৱাৰ দৰকাৰ। সেয়েহে বেঙ্কে ধাৰৰ আৱেদন বা প্ৰস্তাব ঋণ মঞ্জুৰৰ আগতেই চালি-জাৰি চায়। যদিও ই সময় খৰচী, হিতাধিকাৰীজনে ঠগ খোৱাৰ সুবিধা নাই। কাৰণ ইয়াত সকলো লিখিত তথ্য লোৱা হয়। প্ৰকৃতার্থত জমাকাৰী আৰু ঋণ লোৱা ব্যক্তিৰ স্বার্থৰ সুৰক্ষাতহে এয়া কৰা হয়।

বেঙ্কে কি কি ধৰণৰ ঋণ আগবঢ়ায় ?

গৃহ, শিক্ষা, কৃষি আৰু আনুসাংগিক কাৰ্য্য, ব্যৱসায়, ইত্যাদিৰ বাবে বেঙ্কে ঋণ দিয়ে। গতিকে, বেঙ্কে সকলো প্ৰয়োজনতে ঋণ দিয়ে।

বেঙ্কে আপোনাৰ সকলো প্ৰয়োজনতে ধাৰ দিব।

আমি এটা বেঙ্কৰ পৰা কেনেকৈ ধাৰ পাব পাৰো ?

আমি ধাৰৰ কাৰণ উল্লেখ কৰি ঋণ আবেদন পত্ৰ দাখিল কৰিব লাগে। বেঙ্কে সকলো তথ্য নিৰীক্ষণ কৰি, পৰিশোধৰ সামৰ্থ্য চাব আৰু ঋণ মঞ্জুৰ কৰিব।

ঋণ মঞ্জুৰী পত্ৰত ঋণৰ সবিশেষ যেনে ঋণৰ পৰিমাণ, সুদ কিস্তি আদি উল্লেখ থাকিব।

বেঙ্কৰ পৰা ধান ললে কি মূল্য দিব লাগিব ?

ধাৰ লোৱা ধনৰ ওপৰত যি সুদ ধৰা হয় সেইটোৱেই ধাৰৰ মূল্য। সুদৰ মূল্য জানি-বুজি আমাৰ ধাৰ পৰিশোধ কৰিব লাগে। বেঙ্কে সাধাৰণতে বাৰ্ষিক সুদৰ হাৰ ঘোষণা কৰে। যেনে ১২% সুদ মানে মাকৌয়া সুদৰ হাৰ ১%। ঋণত চক্ৰবৃদ্ধি সুদৰ হাৰো লয়। বেঙ্কে গ্ৰহণ কৰা সুদৰ হাৰ বা অন্যান্য চাৰ্জ সকলো গ্ৰাহকৰ বাবে একেই আৰু ইয়াক সকলোৱে জনাকৈ জাননী দিয়ে, কিন্তু অনানুষ্ঠানিক উৎসৰ পৰা লোৱা ধাৰৰ ক্ষেত্ৰত এই কথাবোৰ জনাৰ সুবিধা নাই।

বেঙ্কৰ ঋণৰ বিপৰীতে আমি কিবা প্ৰতিভূতি দিব লাগে নেকি ?

আমি লোৱা ঋণৰ প্ৰকাৰৰ ওপৰত এই কথা নিৰ্ভৰ কৰে। সাধাৰণতে সৰু সৰু ঋণৰ বাবে কোনো প্ৰতিভূতিৰ দৰকাৰ নহয়। কিন্তু ডাঙৰ ঋণৰ বাবে আমি কিছু পৰিমাণৰ প্ৰতিভূতি দিব লাগে। আমি বেঙ্কৰ ঋণ লৈ যি সম্পদৰ সৃষ্টি কৰো, ঋণৰ প্ৰকাৰ অনুসৰি মাটি, ঘৰ আদি প্ৰতিভূতি হিচাবে দিব পাৰো।

আমি কিয় ধাৰ পৰিশোধ কৰিব লাগে ?

বেঙ্কে জমাকাৰীৰ ধনহে ধাৰলৈ দিয়ে। আমি যদি ধাৰ পৰিশোধ নকৰো বেঙ্কৰ আৰ্থিক অৱস্থা দুৰ্বল হ'ব। এইটোৱে জমাকাৰীৰ ধন ঘূৰাই দিয়াত বেঙ্কক অসুবিধাত পেলাব। যদি সকলো ধাৰ লোৱা ব্যক্তিয়ে ধাৰ পৰিশোধ নকৰে তেন্তে জমাকাৰীসকল বিপদত পৰিব। অন্যহাতে, এজনে পৰিশোধ কৰা ধনৰ পৰাহে বেঙ্কে অন্য এজনক ধাৰ দিব পাৰিব। আকৌ, আমি ধাৰ পৰিশোধ কৰিলেহে ভৱিষ্যতে আমাৰ নামত ধাৰ মঞ্জুৰ হ'ব।

আমি বেঙ্কৰ ধাৰ পৰিশোধ নকৰিলে কি হ'ব?

যদি আমি ধাৰ পৰিশোধ নকৰো, তেতিয়া বেঙ্কে প্ৰতিভূতি হিচাবে দিয়া সম্পদ বাজেয়াপ্ত কৰিব আৰু সুদৰ সৈতে ঋণৰ ধন ঘূৰাই পাবলৈ আইনগত বৰস্থা গ্ৰহণ কৰিব।

ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেঙ্ক

অস্বীকাৰকৰণ :

সৰ্ব সাধাৰণক বিত্তীয় শিক্ষা দিয়াৰ উদ্দেশ্যে ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেঙ্কে সাধাৰণ তথ্য আৰু নিৰ্দেশনাহে এই গ্ৰন্থত সন্নিবিষ্ট কৰিছে। আইনগত বা কাৰিকৰী বিশ্লেষণৰ ব্যতিৰেকে, বেংকিংৰ ধাৰণা, সৰ্বসাধাৰণৰ বাবে সহজে বোধগম্য কৰিবলৈ এই পুস্তিকাত চেষ্টা কৰা হৈছে। পাঠকে নিজৰ চিন্তা-চৰ্চাৰে ইয়াক গ্ৰহণ কৰিব। পুস্তিকাখন নিৰ্ভুল কৰিবলৈ যৎপৰোনাস্তি চেষ্টা কৰা হৈছে যদিও অনিচ্ছাকৃত ভুল-ভ্ৰান্তি পাঠকৰ দৃষ্টি গোচৰ হ'লে আমাৰ ঠিকনাত জনাব। পৰৱৰ্তী প্ৰকাশত শুধৰণীৰ ব্যৱস্থা লোৱা হ'ব। এই পুস্তিকাৰ পৰা কাৰোবাৰ কিবা ক্ষতি হ'লে প্ৰকাশক দায়ী নহয়।

বেঙ্কলৈ খোজ দিয়ক, দৰিদ্ৰতা দূৰ কৰক

...এতিয়া

তেতিয়া

ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেঙ্ক